

## **Toimintakertomus vuodelta 2002**

### **Yleistä**

Toimitustyö on edennyt suunnitelmien mukaan. Pianoteosten ensimmäinen nide (V/1) ilmestyi painettuna. Orkesterisäestyksellisten laulujen niteen (VIII/1) oikoluku saatiin valmiiksi, mutta niteen ilmestyminen siirtyi seuraavan vuoden puolelle. Yksinlaulujen neljännen niteen (VIII/4) oikoluku jatkui ja Kullervo-sinfonian oikoluku alkoi. Sinfonia tulee käsittämään neljä painettua nidettä, joista kolme nidettä sisältää varsinaisen sinfonian ja yksi nide Sibeliuksen itsensä tekemän pianopartituurin. Professori Peter Revers luovutti oman osuutensa Skogsräet-teoksesta, jonka toimitustyötä jatkoi Tuija Wicklund. Ensimmäisen sinfonian (I/2) toimitustyö alkoi.

Valmiiden käsikirjoitusten julkaiseminen viivästyi odottamattomista syistä, sillä kustantajan käyttämän nuotinpiirtäjän yritys meni konkurssiin. Koska nuotinpiirtäjä toimi Yhdysvalloissa, kesti useita kuukausia, ennen kuin tilanne selkiytyi ja kustantaja saattoi siirtää työt käyttämilleen muille nuotinpiirtäjille. Viivästyminen vaikutti väistämättä niteiden ilmestymiseen. Toimitustyö jatkui kuitenkin keskeytymättä, mutta syntyneen poikkeuksellisen tilanteen selvittäminen vaati runsaasti aikaa ja vaivaa myös toimitukselta. Onni onnettomuudessa kuitenkin oli, että nuotinpiirtäjällä olleet keskeneräiset työt ja ennen kaikkea Kullervo-sinfonian käsikirjoitus saatiin talteen.

Teossarjan julkaisusuunnitelmaa tarkistettiin keväällä 2002.

Toimituksen kokoonpanossa tapahtui merkittävä muutos, kun hankkeessa alusta alkaen mukana ollut dosentti Kari Kilpeläinen halusi siirtyä muihin tehtäviin. Hänen tilalleen kiinnitettiin musiikin maisteri Tuija Wicklund, joka on työskennellyt projektissa oikolukijana koko sen keston ajan ja perehtynyt sillä tavoin toimitustyöhön.

Jotta hankkeen tieteellinen henkilöstö voisi entistä paremmin keskittyä tutkimus- ja toimitustyöhön, hankkeen hallintoa tarkistettiin. Helsingin yliopiston kirjasto, joka sopimusten mukaan vastaa koko hankkeen käytännön toteutuksesta, antoi professori Esko Häkille tehtäväksi vastata hankkeen hallinnosta, henkilöstöasioista ja yhteydenpidosta kustantajaan. Professori Glenda Goss

vastaa puolestaan hankkeen sisällöllisestä ja tieteellisestä johdosta. Samassa yhteydessä tarkistettiin myös hankkeen toimituksellisen johdon kokoonpanoa. Lisäksi selvitettiin mahdollisuuksia kiinnittää projektiin ulkopuolinen englannin kielen tarkastaja.

Toimitusneuvoston jäsen, professori Erkki Salmenhaara kuoli keväällä 2002. Hänen tilalleen kutsuttiin säveltäjä Kalevi Aho.

Kustantaja on halunnut saattaa hankkeen pohjana olevan sopimuksen kustantajan, Helsingin yliopiston ja Sibelius-seura ry:n välillä ajan tasalle. Sopimuksen perusehtoja, joiden mukaan suomalainen osapuoli vastaa käsikirjoituksen valmistamisesta ja oikoluvusta ja kustantaja teosten julkaisemisesta ei muuteta. Kumpikin osapuoli vastaa omista kustannuksistaan. Teossarja on kustantajan normaali kustannustuote. Uusitun sopimuksen valmistelu on kestänyt koko vuoden. Eniten työtä on vaatinut sopimuksen liitteeksi tuleva mallisopimus, jonka mukaisesti kaikkien toimittajien kanssa solmitaan henkilökohtainen sopimus toimittajien työhön liittyvien käyttöoikeuksien siirtämiseksi ensin Helsingin yliopiston kirjastolle ja edelleen kustantajalle.

## **Tieteellinen toimitus**

Julkaisusarjan tieteelliseen toimitukseen kuuluivat vuoden alussa ulkopuolisten musiikintutkijoiden lisäksi kaikki vakinaiset toimittajat. Syksyllä 2002 tilannetta tarkistettiin siten, että hankkeelle muodostettiin erikseen toimituksellinen johto, johon kuuluu päätoimittaja ja kolme ulkopuolista musiikintutkijaa. Toimituksellisen johdon (englanniksi Editorial Board, saksaksi Editionsleitung) muodostivat vuoden lopussa seuraavat henkilöt:

professori *Glenda Dawn Goss*, päätoimittaja  
professori *Fabian Dahlström*  
dosentti *Kari Kilpeläinen*  
professori *Veijo Murtomäki*

Julkaisijoita edustavan toimitusneuvoston kokoonpano oli vuoden lopussa

säveltäjä *Kalevi Aho*  
professori *Fabian Dahlström*  
professori *Glenda Dawn Goss*  
kustannustoimittaja *Eva-Maria Hodel*  
ylIASIAMIES, dosentti *Paavo Hohti*  
professori *Esko Häkli*, puheenjohtaja

professori *Eero Tarasti*

Hankkeen tutkijoina ovat toimineet

professori *Glenda Dawn Goss*

dosentti *Kari Kilpeläinen* (31.3. asti)

maisteri *Jukka Tiilikainen*

maisteri *Tuija Wicklund* (osa-aikainen, 1.5. alkaen).

Heidän lisäksi maisteri *Timo Virtanen* on työskennellyt palkkioperusteella. Ulkopuolisina toimittajina ovat työskennelleet professori *Nors Josephson* (Saksa), pianotaiteilija *Hui-Ying Liu-Tawaststjerna* sekä tohtori *David Pickett*. Professori *Fabian Dahlström* on osallistunut asiantuntijana toimitustyöhön, minkä lisäksi hän vastaa vielä päätoimittajana sarjan osista VIII/1 ja VIII/4. Oikolukuun ovat osallistuneet *Kai Lindberg* ja *Tuija Wicklund*.

Hankkeessa on käytetty useita ulkopuolisia asiantuntijoita, joista on mainittava mm. kapellimestari *Paavo Berglund* ja pianotaiteilija *Hui-Ying Liu-Tawaststjerna*.

## **Työn tulokset**

Kertomusvuoden aikana saatiin seuraavat tulokset

1.

V/1 pianoteosten ensimmäinen nide (Kilpeläinen) ilmestyi painosta.

2.

VIII/1 orkesterisäestyksellisten yksinlaulujen niteen (Kilpeläinen, Virtanen) oikoluku saatiin lähes valmiiksi; nide oli suunniteltu ilmestyväksi kertomusvuoden aikana, mutta nuotinpiirtäjään liittyneiden vaikeuksien takia sen painaminen siirtyi vuoden 2003 puolelle.

VIII/4 yksinlaulujen neljännen niteen (Tiilikainen) oikoluku jatkui.

I/1 Kullervo-sinfonian käsikirjoitus oli jätetty kokonaisuudessaan kustantajalle vuoden 2001 lopulla. Nuotinpiirtäjään liittyneiden vaikeuksien takia ensimmäiset vedokset saatiin vasta loppuvuodesta 2002 ja oikoluku alkoi. Sinfonia käsittää painettuna

neljä nidettä.

3.

I/9 Sinfoniset runot, niteeseen sisältyvän runon Skogsräet toimitustyö jatkui siten, että professori Peter Revers luovutti osuutensa ja Tuija Wicklund jatkoi työtä.

I/10 Sinfoniset runot eli kymmenes orkesterinide (Josephson), toimitustyö on jatkunut.

I/2 Ensimmäisen sinfonian (Virtanen) toimitustyö on alkanut.

V/2 toisen pianoniteen (Hui-Ying Liu-Tawaststjerna) toimitustyö on käynnissä.

I/7 Kuudennen sinfonian (David Pickett) toimitustyö on käynnissä.

## **Muu toiminta**

Projektin henkilökunnalla on ollut muuta julkaisuhankkeeseen liittyvää toimintaa seuraavasti:

*Glenda Dawn Goss*

Esitelmät:

"Worttexte und Übersetzung in Sibelius= Kullervo Symphonie."  
Esitelmä konferenssissa *Autor, Autorisation, und Authentizität*,  
Aachen, Saksa, 22. helmikuuta 2002.

"Wien und die Entstehung von Kullervo." Esitelmä  
symposiumissa *Jean Sibelius: Begründer der nordischen Moderne*, 13.  
huhtikuuta 2002, Das Konzerthaus, Wien. Samassa yhteydessä, 10-  
13. huhtikuuta, Radion Sinfoniaorkesteri esitti Jukka-Pekka  
Sarasteen johdolla kaikki Sibeliuksen sinfoniat ensimmäistä kertaa  
Wienissä.

Haastattelut, radio-ohjelmat:

"Editing Sibelius=s Music: Symphony no. 5." BBC, lähetetty lokakuussa 2002.

"Ohjelma Kullervo-sinfoniasta, sen synnystä ja vaiheista". YLE; ohjelma, lähetetty 5. marraskuuta 2002.

"The JSW Project." Esitelmä, American Women=s Club, Helsinki, 10 lokakuuta 2002.

"JSW Projektista." Haastattelu, Radio Suomi, Fuengirola, España, 30. maaliskuuta 2002.

Muuta:

Osallistunut Düsseldorfissa 25-29. syyskuuta järjestettyyn seminaariin, jonka Gesellschaft für Musikforschung järjesti säveltäjien koottujen teosten toimittajille.

*Fabian Dahlström*

Esitelmät:

"Sibeliusforskningen i dag,@" 24.4.2002. Mus. vet. inst. vid Åbo Akademi.

*Kari Kilpeläinen*

Julkaisut:

"Teosluettelo." Helsingin Suomalaisen Klubin Sibelius-sivut.  
<http://www.sibelius.fi>

Esitelmät:

Seminaari "Editio II." Sibeliuksen teosten tieteellisestä toimittamisesta 11.2 - 20.5. 2002 Jukka Tiilikaisen kanssa. Helsingin yliopiston taiteiden tutkimuksen laitos, Musiikkitiede

*Veijo Murtomäki*

Julkaisut:

"Sibelius ja politiikan tuulet. Patrioottisuutta, allegorioita ja symboliikkaa musiikin kätköissä." Rondo 2/2002: 26-30.

"Sibelius Caught in a Political Vortex.@ " Finnish Music Quarterly 4/2002: 38-45.

"Sibelius=s Piano, Violin, Cello and Organ Works and the Music for the Tempest.@ " Helsingin Suomalaisen Klubin Sibelius-sivut. <http://www.sibelius.fi>

*Jukka Tiilikainen*

Julkaisut:

"Laulut." Helsingin Suomalaisen Klubin Sibelius-sivut. <http://www.sibelius.fi/suomi/musiikki/laulut.htm>

Esitelmät ja luennot:

"Sävellyksen synty ja käsikirjoitustutkimus - Jean Sibeliuksen laulujen syntyprosessien tutkimisen perusteista." Suomen musiikintutkijoiden 6. symposium Tampereella 22.-23.3.2002

Seminaari "Editio II" Sibeliuksen teosten tieteellisestä toimittamisesta 11.2 - 20.5. 2002, Kari Kilpeläisen kanssa, Helsingin yliopiston taiteiden tutkimuksen laitos, Musiikkitiede.

"Luovuuden lähteiltä lähteiden luovuuteen," 18.5. Helsingin yliopisto, Helsingin yliopiston taiteiden tutkimuksen laitoksen musiikkitieteen jatko-opiskelijoiden kevätseminaari, 17.- 18.5. 2002.

"Critique génétique ja sen soveltaminen musiikkikäsikirjoitusten tutkimuksessa." Uudet tuulet musiikintutkimuksessa. Helsingin yliopiston taiteiden tutkimuksen laitoksen musiikkitieteen jatko-opiskelijoiden seminaari, Helsinki 18.1.2002.

"Jean Sibeliuksen yksinlauluja ja Puu-sarja (op. 75) pianolle." Teksti ohjelmalehtisessä: Camilla Nylundin ja Marita Viitasalon konsertti Sinfonia Lahden 3. kansainvälisillä Sibelius-Festivaaleilla (Sibeliustalo, Lahti, 22.09.2002):

*Timo Virtanen*

Osallistunut Düsseldorfissa 25-29. syyskuuta järjestettyyn seminaariin, jonka Gesellschaft für Musikforschung järjesti säveltäjien koottujen teosten toimittajille.

**Ulkopuoliset yhteydet**

Toimitus on ylläpitänyt yhteyksiä kustantajien toimittajien ohella myös muihin tarpeellisiksi katsottuihin tahoihin sen varmistamiseksi, että toimitustyö ja sen periaatteet vastaavat tämänhetkistä kansainvälistä tasoa. Päätoimittaja Goss ja tutkija Timo Virtanen osallistuivat 25.-29. syyskuuta Düsseldorfissa pidettyyn seminaariin, joka oli järjestetty säveltäjien koottujen teosten toimittajille. Seminaarin järjesti Gesellschaft für Musikforschung.

Kari Kilpeläinen ja Jukka Tiilikainen pitivät Helsingin yliopiston taiteiden tutkimuksen laitoksella (musiikkitiede) seminaarin "Editio II" Sibeliuksen teosten tieteellisestä toimittamisesta 11.2 - 20.5. 2002.

## **Tiedotus**

Projektissa työskentelevien tutkijoiden muun toiminnan luettelo kertoo merkittävästä tiedotustoiminnasta sekä koti- että ulkomaisissa ammattipiireissä, minkä lisäksi tiedotusta on suunnattu myös suurelle yleisölle. Hankkeen englanninkielinen kotisivu on osoitteessa: [www.lib.helsinki.fi/sibelius/](http://www.lib.helsinki.fi/sibelius/)